

TELKODER, yeni tarifeye birlikte tavan fiyat yöntemine de itiraz etti...

TÜRK TELEKOM'A YIKICI FİYAT SUÇLAMASI

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER), Türk Telekom'un yeni tarifesine karşı 29 Ocak 2007 tarihinde Danıştay 13. Dairesi'ne dava açtı. Açılan davada, yeni tarifeye onay veren Telekomünikasyon Kurulu kararının, Tarife Yönetmeliği'nde tavan fiyat uygulamasına yönelik hükümlerin iptali ve yürütmenin durdurulması talep edildi. TELKODER, Türk Telekom'u "hakim durumunu kötüye kullanmak, aşırı fiyatlandırma yapmak, çapraz sübvansiyon ve yıkıcı fiyat uygulamasında bulunmakla" suçlarken, maliyet esaslı tarife belirlenmesini istedi.

TELKODER, tavan fiyat yöntemi ile tarife hazırlanmasının ve buna olanak sağlayan yönetmelik hükümlerinin hukuki dayanaktan yoksun olduğunu savunurken, maliyet esaslı tarife hazırlanmasının en uygun yöntem olduğunu ileri sürdü. Dilekçede, "Aksi taktirde, dava konusu tarifede olduğu gibi, hakim durumda bulunan Türk Telekom'un tekel konumunda bulunduğu şehirçi telefon hizmetinde 'aşırı fiyatlandırma' yapmasına, çapraz sübvansiyon ve yıkıcı fiyat uygulaması ile rekabete açık olan sektörde hakim durumunu kötüye kullanmasına ve telekomünikasyon sektöründe, başlangıç noktasından daha geri bir noktaya gidilmesine sebep olunabilecektir" denildi.

Rekabet Kurumu 2. Dairesi'nin 4 Ağustos 2004 tarihli Türk Telekom özelleştirmesine yönelik öngörüşüne ve Telekom özelleştirmesinde sunulan savunma dilekçesinden alıntılara yer verildi. Bu alıntılarla maliyet muhasebesi ve maliyet bazlı fiyatlandırma yükümlülüklerine dikkat çekilen dilekçede, şöyle denildi:

"Kamu idarelerine ait bu görüş ve tespitler, maliyet muhasebesi ve maliyete dayalı tarife belirlenmesinin, özellikle 'aşırı fiyatlandırmanın' önlenmesi ve 'maliyetlerin ispatlanması' açısından önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Buna karşın, özelleştirme ihale sürecinin üzerinden 2 yıla yakın bir geçmiş olmasına karşın, davaya konu karar ile Türk Telekom tarifesinin, maliyet esaslı yöntem yerine tavan fiyat yöntemine göre belirlendiği görülmektedir. Türk Telekom, halihazırda, tekel konumunda olduğu şehirçi telefon trafiğinden ciddi oranda gelir elde etmekte olup, yeni tarifeye zaten şirketin karının önemli bir bölümünü oluşturan şehir içi görüşmelerin ücreti ve sabit ücret artırılırken, rekabete açık olan şehirlerarası ve uluslararası telefon hizmeti alanında ise ücretler düşürülmüştür."

Türk Telekom Yönetim Kurulu Başkanı Paul Doany'nin şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerin şehriçine göre kendilerine daha fazla maliyet getirdiğine ilişkin açıklamalarına karşın TELKODER'in dilekçesinde tersi savunuluyor. Şehirçi ve şehirlerarası/uluslararası telefon trafiki işleyinin, şehirlerarası ve uluslararası telefon hizmetinin maliyetinin, kullanılan altyapının artması, farklı altyapıların devreye girmesi gibi nedenlerle her zaman şehirçi telefon hizmetlerinden daha maliyetli olması gerektiğini ortaya koyduğu belirtiliyor. Aradaki belirgin maliyet farkına karşın, Türk Telekom'un abonelerin büyük çoğunluğunun dahil olduğu StandartHATT ve HesaplıHATT şehirçi görüşme ücretlerini şehirlerarası görüşme ile aynı olacak şekilde artırdığı kaydedilen dilekçede, Türk Telekom'un 2006 yılı konuşma ücret gelirleri tahminine yer verildi. Buna göre, Türk Telekom, 2006 yılı vergi

TELKODER tarafından açılan davada, Telekomünikasyon Kurumu'nun yeni tarifesine onay kararı ile birlikte Tarife Yönetmeliği'nin tavan fiyat uygulamasına yönelik hükümlerinin de iptali istendi.

hariç 4 milyar 18 milyon dolar olan telefon hizmetleri gelirinin yüzde 27'sini sabit ücretlerden, yüzde 36'sını şehirçi aramalardan, yüzde 21'ini cep telefonu şebekelerine yapılan aramalardan, yüzde 13'ünü şehirlerarası, yüzde 3'ünü de uluslararası aramalardan sağlıyor. Toplam 77 milyar olan 2006 yılı kontör harcamalarının dağılımına bakıldığında da, şehirçinin yüzde 50, cep telefonu aramalarının yüzde 29, şehirlerarasının yüzde 17, uluslararasının da yüzde 4 paya sahip olduğu tabloyla ortaya konuldu. Türk Telekom'un yeni tarifesiyle yıllık gelirinde 727 milyon dolarlık artış meydana geleceği hesabını sunan TELKODER, uzak mesafe telefon işletmecilerinden abone kaçışıyla da bu rakama 153 milyon dolar daha ekleneceğini ileri sürdü. Böylece Türk Telekom'un elde edeceği 880 milyon dolarlık gelir artışıyla, 2007 yılında yapacağı 1 milyar dolarlık anapara taksit ödemesi tutarına yaklaştığına dikkat çekilen dilekçede, "Yani, özelleştirme için hedef olarak ortaya konulan gelir elde etme amacına rağmen, şirketin özelleştirme bedelini topluma/Türk Telekom'un kendi ifadesiyle 50 milyon telefon kullanıcılarına ödeteceğini göstermektedir" denildi.

Merkez Bankası'nın Türk Telekom'un abonelerin lehineymiş gösterdiği tarife değişikliğinin fiyat artışına yol açacağını gösteren raporuna da yer verilen dilekçede, hukuka aykırılık iddiası şöyle dile getirildi:

*"Davalı idare, böyle-
si bir tablonun oluş-
masına engel yasal/
idari düzenlemeleri
yapmakla düzenle-
melere aykırı tarife-
leri onaylamamakla
(Tarife Yönetmeliği
M.7/d) yükümlü
olmasına rağmen,
maliyet esaslı tarife
için gerekli koşulları
hazırlamadığı ve/*

veya uygulamadığı için Türk Telekom'un bu tarifesine hukuka, yasal düzenlemelere ve özelleştirme ile varılmak istenilen amaçlara aykırı olarak onay vermiştir."

Anayasa Mahkemesi kararına atıfta bulunularak, "tekelleşme ve kartelleşmenin önlenmesinin devletin asli/anayasal görevlerinden olduğu" anımsatılan dilekçede, Rekabet Kurumu 2. Daire'nin çapraz sübvansiyon, hakim durum ve yıkıcı fiyat uygulamasına ilişkin görüşlerine de yer verilerek, Türk Telekom'un yeni tarifesi "çapraz sübvansiyon içerir yıkıcı fiyat uygulaması" olarak nitelendirildi. Telekom'un 1 Ağustos 2004 tarihli fiyat tarifesi için de aynı suçlamayı getiren dilekçede, "Mayıs 2004 ayından itibaren 45 işletmecici ruhsat almışken, 10 adedinin ruhsatının iptal edilmesi ve bugün itibarıyla sadece 19 işletmecinin hizmet sunabilmesi, Türk Telekom'un hakim durumunu kötüye kullanması eyleminin doğrudan sonucudur" görüşüne yer verildi.

Dilekçede, 19 işletmecinin büyük çoğunluğunun sistem dışına çıkması, sektörde tekel günlerine dönülmesi ihtimalinin ciddi bir olasılık olduğu savunulurken, uzak mesafe telefon işletmecilerinin maliyetlerine yer verildi.

Türk Telekom'un çağrı başlatma ve çağrı sonlandırma aşamalarında uzak mesafe telefon işletmecilerinden aldığı arabağlantı ücretinin, yeni tarifeye alan içi olan iller için dakika başına 1.89 Ykr, alan dışı olan 69 il için ise 3 Ykr olacağı anımsatılan dilekçede, telefon trafiğinin illerarası dağılımından hareketle 3 farklı görüşme trafiği için ortalama arabağlantı maliyeti 4.16 Ykr olarak gösterildi. "Türk Telekom'dan kiralanan yurtiçi ve yurtdışı devrelerin gideri, cihaz ve ekipmanların bulunduğu erişim noktalarının kira ve işletim giderleri, şebeke operasyon giderleri, personel giderleri, satış ve pazarlama giderleri, Telekomünikasyon Kurumu'na ödenen yıllık net satışlara bağlı Uzak Mesafe Telefon Hizmeti yetkilendirme ücreti" olmak üzere diğer giderlerin de dakika başına 2.9 Ykr maliyete neden olduğu kaydedildi. Bu maliyetler Türk Telekom'un tarifesiyle karşılaştırılarak, alan içindeki 11 ilden 11 ile yapılan aramalar haricindeki diğer şehirlerarası aramalarda Uzak Mesafe Telefon İşletmecilerinin zarar edebilecekleri ileri sürülen dilekçede, "Yeni tarifelerle birlikte, Uzak Mesafe Telefon Hizmeti işletmecilerinin şehirlerarası telefon hizmeti sunmaları fiilen imkansız hale gelmektedir" denildi.

Tarife Yönetmeliği'nin Telekomünikasyon Kurumu tarifeleri onaylarken gözetmesi gereken ilkelere ve Tarifelerin Onaylanmasında Uygulanacak Esaslara dikkat çekilen dilekçede, yeni tarifeye verilen onayın bu hukuki düzenlemelere aykırılık oluşturduğu savunuldu.

Dilekçede ayrıca ilgili işletmecilerin görüşlerine başvurulabilmesine yönelik Tarife Yönetmeliği'nin ilgili hükmü anımsatılarak, yaptıkları başvurulara yanıt verilmediği, kararın tek yanlı bir şekilde alındığı belirtildi. ▶